

28. Zeki Soydal

Emekli il müftüsü

Öncelikle belirtiyim ki ne benim Tayyar Altıkulaç'tan ne de kendilerinin benden bir beklentisi söz konusudur. Gönderdiği mektubu üzerine kendilerine bazı hususları sormak üzere telefon ettiğimde, "Lütfen direkt övgü anlamına gelen şeyler yazmayınız, eleştirileriniz varsa kısıtlamaya gitmeden yazmalısınız" diye uyarıda bulunmuşsa da, bu uyarının düşüncelerimizi olduğu gibi yazmamıza engel olmaması ve bu konuda bir sansür uygulamasına gidilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Ben de elbette ezbere övgü kastıyla övgü yapmayacağım ama gelecek kuşakların bazı şeyleri bilmesi adına emekli bir il müftüsü olarak içimden gelenleri birkaç satır halinde yazmaya çalışacağım.

1972 yılı Temmuz ayında Konya Yüksek İslâm Enstitüsü'nü bitirince Kelkit müftülüğü görevine atanmam vesilesiyle Ankara'ya gitmiştim. Başkan yardımcısı Tayyar Altıkulaç'ı personelden sorumlu, genç ve dinamik kişiliğiyle ilk defa o zaman görmüştüm. Çevrenin de anlatımının etkisiyle gözüme sert bir idareci olarak gözüküyordu. Sonraları hizmet yıllarımda kendisini daha yakından tanıma fırsatını bulduğumda ilk teşhisimde yanıldığımı, aksine kendisinin ne kadar samimi, candan ve mütevazî bir şahsiyet olduğunu gördüm. Ama görevindeki ve verdiği görevlerin sonucunu takipteki titizliğinin tartışılır bir yanı yoktur. Görevini aksatanların fırçalamasına hazır olmalıdır. Biz de il müftüleri olarak kendisini çok sevip saydığımızdan, onu gücendirmemek ve de fırça yememek için gayret gösterir, verilen emirleri özenle yerine getirmeye çalışırdık. Verdiği emirler bazı sebeplerle yerine getirilemeyip mâkul sebepleri arzedilince, onu da anlayışla karşılar, aksi halde sinirlendiği yüz hatlarından belli olurdu. Onun başkanlık döneminde, tabir caizse Diyanet altın çağını yaşamıştır.

1. Tayyar Altıkulaç gerek başkan yardımcılığı gerekse başkanlığı döneminde din görevlilerinin, il ve ilçe müftülerinin eğitim ve kültür seviyelerini yükseltmeyi önemsemiş, hizmet içi eğitim kursları açarak, seminerler düzenleyerek bu konudaki hedefine ulaşmaya çalışmıştır.

2. Türkiye'de Kur'an kurslarına ve Kur'an eğitimine büyük bir önem vermiştir. Kaybolmaya yüz tutmuş hâfızlık eğitimi canlandırmış, aşere-takrip müesseselerini ihya etmiştir. Modern eğitim merkezleri ve Kur'an kursu binaları bu dönemde yaptırılarak hizmete açılmıştır. Bu müesseselerde on binlerce hâfız yetişmiştir. Meselâ özellikle Bursa il müftüsü olduğum yıllarda her yıl bu ilimizin Kur'an kurslarında 100'lerce hâfıza sınavla hâfızlık belgesi vermiştik.

3. Başkanlığımızda din hizmetlerine ağırlık vermiş, bu konuda il ve ilçe müftülerini teşvik etmiş, hutbe, vaaz ve irşat hizmetlerine de çok önem vererek vaizlerimizin daha verimli hizmet sunmalarını sağlamaya çalışmıştır.

4. Önceleri pek çok il ve ilçe müftülükleri kaymakamlık ve valilik binalarında veya camilere bitişik bir iki odada bulunmakta iken bu dönemde Altıkulaç Hoca il ve ilçe müftülerini teşvik ederek ve destekleyerek pek çok hizmet binasının yaptırılmasını temin etmiştir. 1979 yılında yurt dışı dönüşümde Hatay il müftülüğü görevine atanmışım. İl müftülüğü valiliğin bodrum katında idi ve biz hizmet araçlarının ekzos gazlarını soluyarak çalışıyorduk. Bizzat başkanımızın destekleriyle Türkiye Diyanet Vakfı adına hazineinden satın aldığımız bir arsa üzerine müftülük sitemizi yaparak hizmete açtık. Zamanın Hatay Valisi Sami Oytun'un gezip gördükten sonra müftülüğümüzü örnek devlet dairesi ilân ettiğini ve bütün ilçe

kaymakamlarına, belediye başkanlarına ve daire müdürlerine il müftülüğünü görüp hizmet binalarını ona göre düzenlemelerini emrettiğini hiç unutmuyorum.

5. Tayyar Altıkulaç henüz başkan yardımcısı iken Türkiye Diyanet Vakfı'nın kuruluşunda aktif görev aldı. Tabii burada o günkü Diyanet İşleri Başkanı Dr. Lütfi Doğan'ın, Yakup Üstün'ün ve Ahmet Uzunoğlu'nun gayret ve çabalarını da unutmamak gerekir. Vakfın kuruluşuyla başkanlığımız dinî hizmetlerin yerine getirilmesinde önemli bir desteğe kavuşmuştur. Müftülerimiz de din hizmetlerini sunarken başkalarına el açmaktan kurtulmuş, şahsiyet bulmuştur.

6. Tayyar Altıkulaç el atmadan önce hac işleri ehil olmayan şahıslar, dernekler ve şirketler tarafından yürütülüyor, o kutsal yollarda hoş olmayan şeyler yaşıyordu. Hacca gidip hac menâsikini tamamlamadan dönenlerin sayısı da az değildi. Hacılarımızın çektikleri sıkıntıların haddi ve hesabı yoktu. 1978 yılından itibaren hac işlerinin ehil olmayan kişi ve kuruluşların elinden alınması, Altıkulaç hocamızın gayretleriyle mümkün olmuştur.

7. Gerek başkan yardımcılığı gerekse başkanlığı döneminde Diyanet İşleri Başkanlığı'na politikacıların müdahalelerini engellemiştir. Bu konularda il ve ilçe müftülüklerine destek olmuş, hatta bir seminerde “Kesinlikle baskı altında atama yapmayın, yapmak zorunda kalırsanız bizzat bana telefon edin, ben gereğini yaparım” demişti ve dediğini de yapardı.

8. Diyanet teşkilâtında görev yapan personelin özlük haklarının iyileştirilmesi için çaba sarfetmiş, bu çabalarında başarılı da olmuştur. Bir örnek verecek olursam: Bursa il müftüsü iken bir cuma günü akşamüstü evimin telefonu çaldı. Telefonun öteki ucundaki ses başkanımız Altıkulaç'a aitti. “Müftü bey, yarın saat 09.00'da başkanlıkta ol, kimseye bir şey söyleme, validen de izin de alma, önemli bir konu görüşeceğiz” diyordu. Emrettiği saatte başkanlıkta oldum. Hatırladığım kadarıyla İstanbul, Konya, İzmir, Adana müftüleri ve birkaç daire başkanı ve bir de başkan yardımcısı orada idiler.

O günlerde basın ve medyada okullardaki din derslerinin kaldırılması olayı hararetle işleniyor, parti gruplarında konu tartışılıyordu. Toplantıda bu konuda neler yapabileceğimiz hususu müzakere edildi ve bazı kararlar alındı. Ben bu fırsattan istifade ederek başka bir konuyu gündeme getirmek istedim. Şöyle ki, o günlerde memurların özel hizmet tazminatları *Resmi Gazete*'de yayımlanmış, müftülerimiz kararname kapsamı dışında kalmıştı. Ben söz alarak, “Sayın başkanım, il ve ilçe müftülerimiz çok üzgünler” dedim.

Başkan bey de, “Size bir şey itiraf edeyim mi?” dedi ve “Ben bu iş için bazı arkadaşları görevlendirmiştım. Bakanlıkla temas sağlayarak bunu takip edin diye, maalesef kararnameyi görünce ben de üzuldüm. Hemen, Devlet Bakan Kâzım Oksay'ı arayıp üzüntülerimi bildirdim. Bir saat sonra bakan bey beni aradı, ‘Sayın başkan, bütün dosyaları araştırtım, böyle bir istek de bulunmamışsınız’ dedi. Ben de hayal kırıklığına uğradım. İnşallah bu konuyu bizzat ben kendim takip edeceğim” diye açıklama yaptı. Gerçekten bir sonraki kararnamede Diyanet personeli de kararnameye alındı, o gün il ve ilçe müftülerinin özlük hakları il ve ilçe şube başkanlarının pek çoğunun önünde idi. Bu gün maalesef çok gerilerde kalmıştır.

9. Gerek başkan yardımcılığı, gerekse başkanlığı dönemlerinde atamalarda çok titiz davranır, ehliyeti ön planda tutardı. Bizde, hatıra binaen ve sübjektif yaklaşımla atama yapılmadığı kanaati oluşmuştu.

10. Başkanlıkta ekip çalışması yapmayı başarmıştı. İl ve ilçelerde biz de aynı yolu izlemeye çalışıyorduk.

11. Diyanet İşleri Başkanlığı yurt dışı müşavirlik ve ataşeliklerinin kuruluşları önemli idi. Bizler bunun zaruri olduğunu kendisine arz ediyorduk. İlk müşavirliği Belçika’da açarak kanayan yaramızı sarmaya başlamış oluyordu.

Sözün özü, Altıkulaç hocamızın Din Eğitimi genel müdürlüğü, Talim ve Terbiye Kurulu üyeliği ve parlamento hayatında da çok yararlı hizmetler yaptığını duymamın ötesinde fazla bir bilgim olmamakla birlikte, o tarihlerde de Diyanet’e nasıl yararlı olabilirim düşüncesinde ve gayreti içinde olduğunu gördüm. Çünkü hizmetten başka konusu olmayan biriydi Altıkulaç Hoca.

Allah kendilerinden razı olsun, hizmetlerinin meyveleri daim olsun, bundan sonraki ömürleri de sıhhat, âfiyet ve huzur içinde geçsin.